

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 20 lutego 2015 roku powódka M. T. wniosła o zasądzenie od Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego w W., tytułem zadośćuczynienia kwoty 100.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 27 września 2014r. do dnia zapłaty oraz o zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu strona powodowa wskazała, że w dniu 7 lipca 2007 r. na skrzyżowaniu ul. (...) w Ł., kierujący pojazdem marki O. (...) o nr rej. (...) R. E. naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym znacznie przekraczając dopuszczalną prędkość podczas mijania pojazdu marki H. (...), zjechał na prawe pobocze, uderzył w metalowe słupki oddzielające chodnik od jezdni, a następnie w słup sygnalizatora drogowego. Na skutek zaistniałego zdarzenia pasażerka pojazdu E. T. (1) poniosła śmierć na miejscu.

Sąd Rejonowy dla Łodzi - Widzewa w Łodzi III Wydział Karny uznał R. E. winnym wyżej wskazanego czynu.

Pojazd, którym kierował sprawca nie był ubezpieczony z tytułu OC, w związku z czym, na podstawie art. 98 ust. 1 ustawy o obowiązkowych ubezpieczeniach, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych zaspokojenie roszczeń związanych ze wskazanym zdarzeniem należy do pozwanego Funduszu.

Strona powodowa wskazała ponadto, iż roszczenie o zadośćuczynienie za krzywdę spowodowaną utratą najbliższej osoby, znajduje swoje oparcie w przepisach art. 448 k.c. w zw. z art. 24 k.c.

(pozew k. 3-4)

W odpowiedzi na pozew z dnia 1 czerwca 2015 r. strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych. Podkreśliła, iż nie ponosi odpowiedzialności za szkodę w przedmiotowej sprawie. Poszkodowana E. T. (1) była pasażerką własnego, nieubezpieczonego samochodu. Z uwagi na treść art. 106 ust. 6 ustawy z dnia 22 maja 2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli, wyrządzenie szkody na mieniu i osobie przez kierującego/sprawcę wypadku wobec posiadacza pojazdu pozostaje poza zakresem odpowiedzialności pozwanego. Ponadto, w ocenie pozwanego Funduszu, brak jest podstaw do stwierdzenia, że powódka doznała krzywdy w rozumieniu art. 448 k.c. i art. 24 k.c. przejawiającej się na tyle intensywnymi przeżyciami, aby konieczne było kompensowanie jej zadośćuczynieniem. Pozwany w całości zakwestionował żądanie powódki o zapłatę z tego tytułu. Podniósł także zarzut 50 % przyczynienia się E. T. (2) do powstałej szkody, z uwagi na brak zapiętych w chwili wypadku pasów bezpieczeństwa oraz wskazał, że ewentualne odsetki od żądanej przez stronę powodową kwoty powinny być liczone od dnia ogłoszenia wyroku.

Wniósł w oparciu o art. 84 § 2 k.p.c. o wezwanie do udziału w sprawie R. E. – sprawcę wypadku.

(odpowiedź na pozew k. 21-27)

Powiadomiony o toczącym się procesie R. E., na rozprawie w dniu 2 września 2015r. oświadczył, że nie będzie przystępował do sprawy jako interwenient uboczny.

(oświadczenie, protokół rozprawy z dnia 2 września 2015r., 00:03:22, k. 69v.)

Pismem procesowym z dnia 18 stycznia 2016r., którego oryginał wpłynął do Sądu po zamknięciu rozprawy w dniu 26 stycznia br. strona pozwana podniosła zarzut res iudicata, wskazując, że roszczenie powódki zostało już zbadane i prawomocnie rozstrzygnięte w postępowaniu toczącym się przed Sądem Okręgowym w Łodzi, w sprawie III Ca 224/14.

(pismo procesowe k. 105)

Do niniejszej sprawy, została załączona sprawa z powództwa W. M. (1) przeciwko Ubezpieczeniowemu Funduszowi Gwarancyjnemu w W.. Postanowieniem z dnia 20 stycznia 2016r. sprawa z powództwa W. M. (1) przeciwko Ubezpieczeniowemu Funduszowi Gwarancyjnemu w W. o sygn. akt II C 1052/15 została wyłączona do odrębnego rozpoznania.

(protokół rozprawy z dnia 20 stycznia 2016r., 00:02:29, k. 102)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny :

W dniu 7 lipca 2007 r. w Ł. na skrzyżowaniu ulic (...), około godziny 21:15 R. E. kierując samochodem osobowym marki O. (...) nr rej. (...) umyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym. Prowadził pojazd z nadmierną prędkością znacznie przekraczającą dozwoloną na przedmiotowym odcinku jezdni oraz nie podjął odpowiednio wcześniej działań zmierzających do uniknięcia wypadku, wskutek czego chcąc ominąć samochód osobowy marki H. (...) nr rej. (...) kierowany przez Ł. W., zjechał na prawe pobocze, uderzył w metalowe słupki oddzielające chodnik od jezdni a następnie w słup sygnalizatora drogowego, wskutek czego pasażerka samochodu kierowanego przez R. E. E. T. (1) w wyniku doznanych obrażeń poniosła śmierć na miejscu.

W związku z powyższym Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi wyrokiem z dnia 15 lutego 2008 r. wydanym w sprawie sygn. akt III K 532/07, uznał R. E. za winnego popełnienia przestępstwa z art. 177 § 2 kk i wymierzył mu karę 2 lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 4 lat próby, grzywnę oraz orzekł środek karny w postaci zakazu prowadzenia pojazdów.

(wyrok Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi z dnia 15 lutego 2008 r. w sprawie sygn. akt III K 532/07, k. 197-198 załączonych akt sprawy III K 532/07)

W chwili wypadku samochód marki O. (...), którym kierował R. E. stanowił własność E. T. (2). Nabyła ona wskazany pojazd dzień przed zdarzeniem, tj. w dniu 6 lipca 2007r.

(umowa kupna-sprzedaży k. 29)

W dacie zdarzenia samochód nie był objęty umową ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych.

(okoliczność bezsporna)

R. E. oraz E. T. (1) wiedzieli, że wskazany pojazd nie posiadał ubezpieczenia OC.

(zeznania R. E., protokół rozprawy z dnia 02.09.2015r., 00:12:21, k. 69v.)

Na skutek przedmiotowego wypadku E. T. (1) doznała obrażeń wielonarządowych, w szczególności wieloodłamowego złamania kości przedniego dołu czaszki i obu dołów środkowych, licznych wieloodłamowych złamań żeber, krwiaka jamy otrzewnej, pęknięcia mięszu wątroby i śledziony.

(wyrok Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi z dnia 15 lutego 2008 r. w sprawie sygn. akt III K 532/07, k. 197-198 załączonych akt sprawy III K 532/07)

Stwierdzone u E. T. (2) ciężkie obrażenia w obrębie głowy, szyi i tułowia były bezpośrednią przyczyną jej zgonu. Rodzaj, ciężkość i rozmieszczenie tych obrażeń wskazuje, iż powstały głównie od uderzenia o słup sygnalizacji świetlnej, który w momencie wypadku wniknął do kabiny samochodu O. (...) (poruszającego się wtedy z prędkością ok. 75 km/h) dochodząc do siedzenia pasażera. Przy takim przebiegu wypadku zapięcie lub nie zapięcie pasa bezpieczeństwa praktycznie pozostaje bez wpływu na nasilenie doznanych obrażeń ciała, które w obu tych przypadkach byłyby zbliżone. W przedmiotowej sprawie nie jest możliwe ustalenie, czy w chwili przedmiotowego wypadku drogowego

E. T. (1) miała zapięty pas bezpieczeństwa. Jednakże w niniejszym przypadku nawet zapięty pas bezpieczeństwa nie uchroniłby pasażerki przed uderzeniem w słup sygnalizatora i doznaniem śmiertelnych obrażeń.

(opinia biegłego z zakresu medycyny sądowej W. K., k. 77-79)

Wyrokiem z dnia 9 grudnia 2013 r., o sygn. akt II C 378/11, Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi w sprawie z powództwa M. T. i W. M. (1) przeciwko Ubezpieczeniowemu Funduszowi Gwarancyjnemu w W. o odszkodowanie z tytułu znacznego pogorszenia sytuacji życiowej po śmierci E. T. (2) (matki powoda, a córki powódki) oraz zwrot kosztów pochówku oddalił powództwo.

Na skutek apelacji M. T. i W. M. (1) od powyższego wyroku Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi z dnia 9 grudnia 2013r. Sąd Okręgowy w Łodzi, Wydział III Cywilny Odwoławczy, wyrokiem z dnia 10 lipca 2014r. wydanym w sprawie III Ca 224/14, zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że zasądził od Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego z siedzibą w W. na rzecz M. T. kwotę 3.675,50 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 1 lipca 2010 roku do dnia zapłaty i oddalił powództwo M. T. w pozostałej części oraz oddalił powództwo W. M. (1) w całości.

W uzasadnieniu Sąd Okręgowy wskazał, że zgodnie z brzmieniem art. 106 ust. 6 pkt 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych Fundusz (pозwany) nie spełnia świadczenia z tytułu obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za powstałe w związku z ruchem tych pojazdów szkody w mieniu i na osobie wyrządzone posiadaczowi pojazdu mechanicznego przez kierującego tym pojazdem, jednakże wskazany przepis obejmuje swoim zakresem wyłącznie posiadacza pojazdu mechanicznego, którym w okolicznościach przedmiotowej sprawy była zmarła E. T. (1).

Zgodnie z art. 98 ust. 1 pkt 3a powołanej ustawy do zadań Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego należy zaspokajanie roszczeń m.in. z tytułu obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów na osobie, w mieniu, w mieniu i na osobie, gdy posiadacz zidentyfikowanego pojazdu mechanicznego, którego ruchem szkodę tę wyrządzono, nie był ubezpieczony obowiązkowym ubezpieczeniem odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych.

Mając na uwadze, iż w rozpoznawanej sprawie nie znajduje zastosowania regulacja przewidziana w art. 106 ust. 6 pkt 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych oraz uwzględniając, że z ustaleń faktycznych prawomocnego wyroku skazującego Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi III Wydział Karny z dnia 15 lutego 2008r., sygn. akt. III K 532/07 wynika, iż sprawcą szkody wynikającej ze zdarzenia drogowego, do jakiego doszło w dniu 7 lipca 2007r., wskutek którego śmierć poniósł posiadacz pojazdu E. T. (1), był kierujący tym pojazdem R. E., Sąd Okręgowy zważył, że art. 98 ust. 1 pkt 3a powołanej ustawy stanowi podstawę prawną odpowiedzialności pozwanego względem powodów z tytułu obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych.

Powodowie, jako osoby najbliższe zmarłej E. T. (2), na skutek czynu niedozwolonego (deliktu), za który odpowiedzialność odszkodowawczą ponosi pozwany, zostali bezpośrednio poszkodowani zarówno w aspekcie majątkowym, jak i niemajątkowym. Odnosząc się do żądania zapłaty jednorazowego odszkodowania z tytułu znacznego pogorszenia ich sytuacji życiowej wskutek śmierci E. T. (2) jako podstawę prawną żądania powodowie, będąc od początku postępowania reprezentowani przez profesjonalnego pełnomocnika wskazali przepis art. 446 § 3 k.c. Wprowadzenie, począwszy od dnia 3 sierpnia 2008 r., regulacji z art. 446 § 4 k.c. wyłączyło potrzebę przyjmowania uprzednio szerokiej interpretacji art. 446 § 3 k.c. polegającej na uwzględnieniu w ramach odszkodowania zasądanego z tytułu istotnego pogorszenia sytuacji życiowej także elementów szkody niemajątkowej. W obecnym stanie prawnym przepis art. 446 § 3 k.c. jest podstawą prawną do kompensaty jedynie szkody majątkowej.

Konsekwentne wskazywanie przez pełnomocnika strony powodowej jako podstawy prawnej dochodzonego roszczenia odszkodowawczego przepisu art. 446 § 3 k.c. – pomimo dodania do jego treści § 4 wprowadzającego formalnie odrębne

roszczenie o zadośćuczynienie i wiążącą się z tym wąską interpretacją art. 446 § 3 k.c. – miało w przedmiotowej sprawie swój procesowy skutek.

Sąd Okręgowy wskazał, że niemożliwe było objęcie w rozpoznawanej sprawie odszkodowaniem zasądzonym na podstawie art. 446 § 3 k.c. również zadośćuczynienia (kompensacji krzywdy powodów). Podkreślił, że prezentowane stanowisko nie pozbawia strony powodowej możliwości dochodzenia w odrębnym postępowaniu roszczeń z tytułu zadośćuczynienia za krzywdę doznaną w związku ze śmiercią E. T. (2).

Sąd Okręgowy zmieniając wyrok Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi zasądził od pozwanego na rzecz powódki odszkodowanie z tytułu zwrotu kosztów pochówku jej córki w kwocie 3.675,50 zł i oddalił powództwo w pozostałym zakresie oraz odnosząc się do żądania M. T. i W. M. (1) o zapłatę odszkodowania z tytułu znacznego pogorszenia ich sytuacji życiowej wskutek śmierci E. T. (2) oddalił powództwo.

(wyrok Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 10 lipca 2014r. w sprawie III Ca 224/14 wraz z uzasadnieniem, k. 370-385 załączonych akt sprawy III Ca 224/14)

E. T. (1) była jedyną córką powódki M. T.. Zmarła w wieku 32 lat.

E. T. (1) i powódka zajmowały mieszkania znajdujące się w tej samej kamienicy. E. T. (1) mieszkała z synem, którego samotnie wychowywała. Poza stwierdzoną arytmia na nic nie chorowała. Niedługo przed jej śmiercią do mieszkania wprowadził się jej narzeczony R. E.. Często chodził wraz z E. T. (1) na obiady do powódki.

Powódka w chwili śmierci córki miała 52 lata, urodziła ją w wieku 20 lat. Bardzo przeżyła jej śmierć. Była z nią bardzo związana. W chwili śmierci córki powódka była wdową, mieszkała sama. Córka była dla niej najbliższą sobą. Widywały się prawie codziennie. Często kontaktowały się telefonicznie. Łączyły je bardzo zażyłe relacje. Zmarła często zwierzała się powódce. Kiedy E. T. (1) miała problem, zwracała się do matki o radę. Powódka była stale obecna w życiu córki. Wzajemnie siebie wspierały i pomagały sobie. Spędzały razem święta. M. T. opiekowała się synem córki W. M. (1), kiedy E. T. (1) była w pracy.

Powódka załamała się, kiedy otrzymała wiadomość o śmierci E. T. (2). Nie była w stanie zająć się organizacją jej pogrzebu.

Przed śmiercią córki M. T. leczyła się psychiatrycznie. Po stracie przez powódkę dziecka objawy choroby psychicznej uległy nasileniu. Powódka do chwili obecnej przeżywa śmierć E. T. (2). Tęskni za nią. Cierpi z powodu depresji, która się pogłębia. Pozostaje pod opieką psychologa i lekarza psychiatry. Po śmierci córki powódka zrobiła się nerwowa. Zmuszona jest zażywać leki uspokajające. Unika kontaktów z innymi ludźmi. Na wspomnienie córki powódka reaguje bardzo emocjonalnie, płacze.

Dopóki jej stan zdrowia na to pozwalał, codziennie chodziła na cmentarz i odwiedzała grób córki.

Po śmierci E. T. (2) powódka zmuszona była przejąć opiekę nad 16-letnim synem zmarłej - W. M. (1).

M. T. obecnie mieszka sama w mieszkaniu należącym uprzednio do jej dziadków. Utrzymuje się z zasiłku stałego w kwocie 600 zł miesięcznie. Nie uiszcza opłat za mieszkanie, są one regulowane w ramach dodatku mieszkaniowego. Na lekarstwa przeznacza 300 zł miesięcznie.

(zeznania powódki, protokół rozprawy z dnia 20 stycznia 2016r., 00:04:37-00:28:52, k. 102v.-103, zeznania R. E., protokół rozprawy z dnia 2 września 2015r., 00:16:06-00:17:21, k. 70, zeznania W. M., protokół rozprawy z dnia 2 września 2015r., 00:22:55-00:35:07, k. 70v.-71)

Akta szkody dotyczące zdarzenia z dnia 7 lipca 2007r. zostały przekazane pozwanemu Funduszowi w dniu 28 maja 2010r.

(okoliczność niesporna, uzasadnienie wyroku III Ca 224/14, k. 27-34)

Pismem z dnia 14 sierpnia 2014., otrzymanym przez pozwanego w dniu 26 sierpnia 2014r. powódka wezwała go do zapłaty na podstawie art. 446 § 4 k.c. tytułem zadośćuczynienia w związku z krzywdą doznaną na skutek śmierci E. T. (1) kwoty 200.000 zł. w terminie 30 dni od dnia doręczenia niniejszego pisma.

(zgłoszenie szkody wraz ze zwrotnym potwierdzeniem odbioru, k. 18)

Strona pozwana odmówiła wypłaty zadośćuczynienia z uwagi na brak podstawy prawnej. Wskazała, że w dacie zdarzenia kodeks cywilny nie zawierał art. 446 § 4 k.c.

(pismo Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego z dnia 07.10.2014r., k. 20)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o materiał dowodowy zebrany w przedmiotowej sprawie w postaci załączonych do akt sprawy dokumentów, opinii biegłego sądowego specjalisty medycyny sądowej W. K. oraz zeznań powódki i świadków R. E. i W. M. (1). Ustalając stan faktyczny, Sąd wziął pod uwagę zeznania złożone przez powódkę oraz świadków na okoliczność więzi emocjonalnej łączącej M. T. ze zmarłą, zakresu odczuwanych przez nią cierpień związanych z utratą córki oraz wpływu tego zdarzenia na jej życie i zdrowie. Sąd uznał, że zeznania powódki i świadków w tym zakresie są wiarygodne i wzajemnie się uzupełniają.

Na rozprawie w dniu 2 września 2015r. Sąd oddalił wniosek dowodowy strony powodowej o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego psychiatry na okoliczność stanu psychicznego powódki i skutków zdarzenia, w którym poniosła śmierć E. T. (1). Przedmiotem dowodu są bowiem fakty mające istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia, zaś w myśl przepisu art. 217 § 2 k.p.c. Sąd pomija środki dowodowe, jeżeli okoliczności sporne zostały już dostatecznie wyjaśnione lub jeżeli strona powołuje dowody jedynie dla zwłoki. Mając na uwadze zgromadzony w niniejszej sprawie materiał dowodowy, w tym w postaci zeznań powódki i świadków, Sąd oddalił wniosek strony powodowej - jako zbędny dla ustalenia okoliczności faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy i jako taki zmierzający wyłącznie do przedłużania postępowania.

Ustalając okoliczności, czy E. T. (1) w chwili przedmiotowego wypadku miała zapięty pas bezpieczeństwa oraz możliwego wpływu braku zapiętych pasów na odniesione przez nią obrażenia, Sąd oparł się na opinii biegłego sądowego specjalisty medycyny sądowej W. K.. Wskazana opinia sporządzona została zgodnie z wymaganiami fachowości i niezbędną wiedzą specjalną. Charakteryzowała się wewnętrzną spójnością, przejrzystością oraz logiką wyводу, w sposób wyczerpujący, stanowczy i zrozumiały odpowiadała na postawione pytania.

Sąd pominął załączone do akt sprawy dokumenty w postaci opinii psychiatrycznych, jako nieprzydatne dla rozstrzygnięcia sprawy, dotyczyły bowiem stanu zdrowia W. M. (1).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w całości.

W niniejszej sprawie powódka wносиła o zasądzenie od pozwanego Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego tytułem zadośćuczynienia kwoty 100.000 zł.

Na wstępie rozważań wskazać należy, iż stosownie do art. 365 § 1 k.p.c. orzeczenie prawomocne wiąże nie tylko strony i sąd, który je wydał, lecz również inne sądy oraz inne organy państwowe i organy administracji publicznej, a w wypadkach w ustawie przewidzianych także inne osoby.

Granice mocy wiążącej prawomocnego wyroku określa jego sentencja, zaś motywy zawarte w uzasadnieniu tylko w takim zakresie, w jakim stanowią konieczne uzupełnienie rozstrzygnięcia i są konieczne dla wyjaśnienia jego zakresu. Moc wiążąca orzeczenia, określona w powołanym przepisie oznacza, że dana kwestia brana pod uwagę w kolejnym postępowaniu nie podlega ponownemu badaniu. Związanie orzeczeniem oznacza niedopuszczalność nie

tylko dokonywania ustaleń sprzecznych z nim, ale nawet przeprowadzania postępowania dowodowego w tym zakresie (wyrok S.A w Szczecinie z dnia 19 lutego 2015r., III AUa 456/14, LEX nr 1766067). Związanie prawomocnym wyrokiem dotyczy także wskazanych w uzasadnieniu ustaleń mających wpływ na końcowe rozstrzygnięcie, w szczególności ustaleń prejudycjalnych, których skutkiem było wydanie wyroku. W sytuacji związania prawomocnym orzeczeniem sądu i ustaleniami faktycznymi, które legły u jego podstaw, niedopuszczalne jest w innej sprawie o innym przedmiocie dokonywanie ustaleń i ocen prawnych sprzecznych z prawomocnie osądzoną sprawą (wyrok S.A. w Białymstoku z dnia 3 kwietnia 2015r., I ACa 992/14, LEX nr 1668560).

Sąd obowiązany jest uznać, iż kwestia prawna, która była już przedmiotem rozstrzygnięcia w innej sprawie, a która ma znaczenie prejudycjalne w sprawie przez niego rozpoznawanej, kształtuje się tak, jak to przyjęto w prawomocnym wcześniejszym wyroku.

Prawomocnym wyrokiem z dnia 10 lipca 2014r., wydanym w sprawie III Ca 224/14, Sąd Okręgowy w Łodzi, przesądził o odpowiedzialności pozwanego Ubezpieczeniowego Funduszu z tytułu obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych w niniejszej sprawie.

Pozwany Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny kwestionował w rozpoznawanej sprawie zasadę swojej odpowiedzialności oraz w całości żądanie strony powodowej o zapłatę zadośćuczynienia. Podnosił zarzut przyczynienia się E. T. (2) do powstałej szkody.

Zarzut rei iudicata jako zgłoszony po zamknięciu rozprawy, uznać należy za bezskuteczny. Ponieważ jednak jest to okoliczność, którą Sąd bierze pod uwagę z urzędu, Sąd rozważał również tę przeszkodę procesową. Powaga rzeczy osądzonej (res iudicata) zaliczana jest do tzw. negatywnych przesłanek procesowych i oznacza niedopuszczalność prowadzenia drugiego procesu co do tego samego roszczenia, o którym orzeczono prawomocnie. Art. 366 k.p.c. wskazuje, że granice przedmiotowe powagi rzeczy osądzonej obejmują nie to, co stanowiło granice powództwa, ale to, co stanowiło przedmiot i podstawę faktyczną rozstrzygnięcia w chwili wyrokowania. Natomiast w sprawie III Ca 224/14, w której zapadł prawomocny wyrok Sądu Okręgowego w Łodzi, przedmiotem rozstrzygnięcia nie było roszczenie o zadośćuczynienie za doznaną przez powódkę krzywdę na skutek zerwania więzi rodzinnych w związku ze śmiercią jej córki w wypadku, do którego doszło w dniu 7 lipca 2007r.

Warunkiem związania przez Sąd prawomocnym wyrokiem zgodnie z treścią art. 365 k.p.c. nie jest tożsamość roszczeń. Tożsamość przedmiotowa, jest bowiem przeszkodą do ponownego rozpoznania sprawy o to samo roszczenie, między tymi samymi stronami. Natomiast w niniejszej sprawie nie istnieje powaga rzeczy osądzonej zgodnie z art. 366 k.p.c., w związku z czym powyższy zarzut należało uznać za nieuzasadniony.

Odnosząc się do stanowiska reprezentowanego przez stronę pozwaną, podkreślić należy, iż mając na uwadze skutki, jakie wywołuje prawomocny wyrok na podstawie art. 365 § 1 k.p.c. w niniejszym postępowaniu nie ma już możliwości odmiennego niż w prawomocnym wyroku rozstrzygnięcia o zasadzie odpowiedzialności pozwanego.

Podstawę prawną odpowiedzialności Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego w W. za szkodę doznaną przez powódkę na skutek śmierci E. T. (2) w wypadku z dnia 7 lipca 2007r. z tytułu obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych stanowi art. 98 ust. 1 pkt 3a ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych.

W orzecznictwie przyjmuje się, że najbliższym członkom rodziny zmarłego nie przysługuje roszczenie pieniężne za doznaną krzywdę na podstawie art. 446 § 4 k.c., gdy śmierć nastąpiła na skutek deliktu przed dniem 3 sierpnia 2008 r. (wyrok SN z dnia 10 listopada 2010 r., II CSK 248/10, LEX nr 785681).

Podstawą dochodzonego przez stronę powodową roszczenia o zadośćuczynienie stanowi, wskazywany przez nią art. 24 k.c. w zw. z art. 448 k.c.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego widoczne jest ugruntowane jednolite stanowisko, zgodnie z którym spowodowanie śmierci osoby bliskiej może stanowić naruszenie dobra osobistego członków rodziny zmarłego w postaci szczególnej więzi rodzinnej i uzasadniać przyznanie im zadośćuczynienia na podstawie art. 448 k.c., jeżeli śmierć nastąpiła na skutek deliktu przed dniem 3 sierpnia 2008 r. (uchwały SN: z dnia 22 października 2010 r., III CZP 76/10, LEX nr 604152, z dnia 13 lipca 2011 r., III CZP 32/11, Lex nr 852341, III CZP 93/12 z dnia 20 grudnia 2012 r., Lex za nr 1267081, z dnia 7 listopada 2012 r., III CZP 67/12, Lex nr 1230027, ponadto wyroki SN: z dnia 14 stycznia 2010 r., IV CSK 307/09, Lex nr 599865, z dnia 25 maja 2011, II CSK 537/10, Lex nr 846563, z dnia 11 maja 2011 r., I CSK 621/10, nie publ. i z dnia 15 marca 2012 r., I CSK 314/11, nie publ.).

Katalog dóbr osobistych opisany w art. 23 k.c. ma charakter otwarty. W literaturze i orzecznictwie przyjmuje się, że ochroną objętą w art. 23 k.c. są również takie dobra osobiste jak: pamięć po zmarłych, tradycja rodzinna, więzy rodzinne. Więzy rodzinne stanowią fundament prawidłowego funkcjonowania rodziny i z mocy art. 18 i 71 Konstytucji podlegają ochronie prawnej. Nie ulega bowiem wątpliwości, że rodzina jako związek najbliższych osób, które łączy szczególna więź wynikająca najczęściej z pokrewieństwa podlega ochronie prawa, zaś więź rodzinna odgrywa doniosłą rolę, zapewniając członkom rodziny m.in. poczucie stabilności, wzajemne wsparcie obejmujące sferę materialną i niematerialną oraz gwarantuje wzajemną pomoc. Prawo do życia rodzinnego i utrzymania tego rodzaju więzi stanowi zatem dobro osobiste członków rodziny i podlega ochronie na podstawie art. 23 i 24 k.c., co oznacza, że spowodowanie śmierci osoby bliskiej może stanowić naruszenie dóbr osobistych członków jej rodziny i uzasadniać przyznanie im zadośćuczynienia na podstawie art. 448 k.c.

Odnosząc się do przesłanek odpowiedzialności warunkujących zasadność zgłoszonego żądania, do których należą: istnienie dobra osobistego, naruszenie lub zagrożenie tego dobra oraz bezprawność zagrożenia lub naruszenia, zauważyć należy, iż na istnienie w przedmiotowej sprawie dobra osobistego powódki, podlegającego ochronie, wskazano we wcześniejszej części uzasadnienia. Spełnienie pozostałych dwóch przesłanek, a więc naruszenie tych dóbr osobistych i bezprawność naruszenia zostało wykazane poprzez dokumenty w postaci prawomocnego wyroku skazującego sprawcę zdarzenia.

W następnej kolejności należało odnieść się do podnoszonego przez pozwanego zarzutu przyczynienia się E. T. (2) do powstałej szkody, poprzez brak zapiętego w chwili przedmiotowego wypadku pasu bezpieczeństwa.

W stosunku do sprawcy zdarzenia R. E. zapadł wyrok karny skazujący. Jednakże stwierdzenie w wyroku przez sąd karny popełnienia przestępstwa, nie stoi na przeszkodzie ustaleniu, że poszkodowany przyczynił się do powstania szkody spowodowanej przez skazanego.

O przyczynieniu się poszkodowanego do powstania lub zwiększenia szkody mówimy wówczas gdy szkoda jest skutkiem nie tylko zdarzenia, z którym ustawa łączy obowiązek odszkodowawczy innego podmiotu, ale także zachowania się samego poszkodowanego. Zachowanie się poszkodowanego jest więc w konstrukcji przyczynienia traktowane jako adekwatna współprzyczyna powstania lub zwiększenia szkody (wyrok SN z dnia 20 czerwca 1972 r., II PR 164/72, LEX nr 7098).

Przyczynienie występuje, gdy w wyniku badania stanu faktycznego sprawy można dojść do wniosku, że bez udziału poszkodowanego szkoda hipotetycznie by nie powstała lub przybrałaby mniejsze rozmiary. Oznacza to, że zachowanie się poszkodowanego może być zdarzeniem uzasadniającym zmniejszenie należnego odszkodowania, jeżeli stanowi samodzielny (zewnętrzny) względem przyczyny głównej czynnik przyczynowy, a nie tylko jej rezultat (wyrok SA w Łodzi z dnia 14 października 2014 r., III APa 9/14, LEX nr 1527042).

Zgodnie z brzmieniem art. 362 k.c. jeżeli poszkodowany przyczynił się do powstania lub zwiększenia szkody, obowiązek jej naprawienia ulega odpowiedniemu zmniejszeniu stosownie do okoliczności. Jednakże interpretacji art. 362 k.c. nie można dokonywać w oderwaniu od podstawy prawnej, z jakiej wywodzi się roszczenie odszkodowawcze (wyrok S.A. w Łodzi z dnia 30 lipca 2014 r., I ACa 164/14, LEX nr 1506236).

Zgromadzony w niniejszej sprawie materiał dowodowy wskazuje, że E. T. (1) zmarła w wyniku doznanych w trakcie przedmiotowego wypadku obrażeń. Powstały one głównie na skutek uderzenia w słup sygnalizacji świetlnej. Opierając się na opinii biegłego specjalisty medycyny sądowej zauważyć należy, iż przy takim przebiegu wypadku, do jakiego doszło w dniu 7 lipca 2007r., w trakcie którego słup sygnalizacji świetlnej wniknął do kabiny samochodu docierając aż do siedzenia pasażera, obrażenia ciała przy zapiętym pasie bezpieczeństwa bądź bez niego, byłyby zbliżone. Mając na uwadze, iż nawet zapięty pas bezpieczeństwa nie uchroniłby E. T. (2) przed uderzeniem w słup sygnalizatora i doznaniem śmiertelnych obrażeń, brak było podstaw do przyjęcia jej przyczynienia się do powstania szkody.

M. T. domagała się od pozwanego zasądzenia na jej rzecz tytułem zadośćuczynienia kwoty 100.000 zł.

W orzecznictwie wskazuje się, iż przy oznaczeniu zakresu wyrządzonej krzywdy uwzględnieniu podlega rodzaj naruszonego dobra, zakres, tj. natężenie i czas trwania naruszenia, trwałość skutków naruszenia, stopień ich uciążliwości, a także zachowanie sprawcy po dokonaniu naruszenia (wyrok SN z dnia 20 kwietnia 2006 roku, sygn. akt IV CSK 99/05, z dnia 1 kwietnia 2004 roku, sygn. akt II CK 131/03, z dnia 19 sierpnia 1980 roku, sygn. akt IV CR 283/80 oraz z dnia 9 stycznia 1978 roku, sygn. akt IV CR 510/77).

Na rozmiar krzywdy spowodowanej śmiercią osoby bliskiej wpływ mają przede wszystkim: wstrząs psychiczny i cierpienia moralne wywołane śmiercią tej osoby, poczucie osamotnienia i pustki po jej śmierci, rodzaj i intensywność więzi łączącej pokrzywdzonego ze zmarłym, rola w rodzinie pełniona przez osobę zmarłą, wystąpienie zaburzeń będących skutkiem śmierci osoby bliskiej, stopień, w jakim pokrzywdzony będzie umiał odnaleźć się w nowej rzeczywistości i zdolność do jej zaakceptowania, wiek pokrzywdzonego (wyrok S.A. w Warszawie z dnia 10 czerwca 2015r., I ACa 1824/14, LEX nr 1766088)

Zadośćuczynienie ma na celu złagodzenie cierpienia psychicznego wywołanego śmiercią osoby najbliższej, traumatycznych przeżyć z nią związanych oraz ułatwienie przystosowania się do zmienionej sytuacji życiowej (wyrok SN z 20 sierpnia 2015r, II CSK 594/14, LEX nr 1801545). Przy czym kwota zadośćuczynienia nie może stanowić zapłaty symbolicznej, lecz musi stanowić odczuwalną wartość ekonomiczną, a jednocześnie nie może być nadmierna w stosunku do doznanej krzywdy.

Każdy przypadek musi być rozpatrywany indywidualnie z uwzględnieniem wszystkich okoliczności sprawy, ale ocena powinna opierać się na kryteriach obiektywnych.

Ustalając w niniejszej sprawie wysokość kwoty zadośćuczynienia Sąd miał na względzie ciężar gatunkowy dobra osobistego jakim jest prawo do życia rodzinnego i utrzymywania tego rodzaju więzi oraz okoliczność, iż powinno ono w hierarchii wartości zasługiwać na wzmoczoną ochronę w porównaniu z innymi dobrami. Naruszenie tego dobra stanowi bowiem wielką i nieodwracalną dolegliwość, a jego skutki rozciągają się na całe dalsze życie osób bliskich.

Krzywdę związaną z naruszeniem dobra osobistego w postaci życia rodzinnego w związku ze śmiercią osoby bliskiej trudno ocenić, niewątpliwie jednak krzywda matki po stracie dziecka, z uwagi na rodzaj i siłę wzajemnych więzi, jest jedną z najbardziej dotkliwych. Jak wynika z postępowania dowodowego przeprowadzonego w niniejszej sprawie rozmiar doznanych przez powódkę cierpień był bardzo duży. Silnie przeżyła stratę jedynej córki. Wprawdzie powódka i E. T. (1) nie mieszkały razem, ale zajmowały mieszkania znajdujące się w tej samej kamienicy. Łącząca je bardzo bliska relacja. W chwili śmierci córki powódka była wdową. Mieszkała sama. Córka była dla niej najbliższą sobą. Były ze sobą bardzo żyte. Widywały się prawie codziennie. Powódka pomagała córce w opiece nad jej synem. Jadały razem obiady. Córka była stale obecna w życiu powódki, często przychodziła do niej po radę. Zwierzały się sobie, dzieliły problemami, wzajemnie się wspierały i pomagały sobie.

Śmierć E. T. (2) miała ogromny wpływ na funkcjonowanie powódki. Kiedy otrzymała wiadomość o jej śmierci, załamała się. Nie była w stanie zająć się jej pogrzebem. Odczucie cierpienia i bólu było tym większe, że córka w chwili wypadku miała zaledwie 32 lata, jej śmierć była nagłą, niespodziewana, wywołana działaniem osoby drugiej i wiązała się z bardzo drastycznymi okolicznościami. Po stracie córki nasiliły się objawy choroby psychicznej, na którą cierpiała

powódka. Zrobiła się nerwowa. Pogłębiła się depresja. Powódka zaczęła unikać kontaktów z ludźmi. M. T. nadal tęskni za córką. Zażywa leki uspokajające, zmuszona jest korzystać z pomocy psychologa i lekarzy psychiatrów.

Pomimo upływu prawie 10 lat od przedmiotowego wypadku M. T. nadal bardzo emocjonalnie reaguje na wspomnienie córki. Codzienna obecność, wzajemna pomoc i wsparcie wskazują, że łącząca je więź była bardzo silna. Brak dziecka powódka będzie odczuwała do końca życia. Na myśl o śmierci córki nadal reaguje płaczem.

Mając na uwadze rozmiar doznanej przez powódkę krzywdy, polegającej na nagłym i nieoczekiwanym zerwaniu więzi rodzinnej w związku ze stratą jedynego dziecka, w ocenie Sądu M. T. zasługuje na zadośćuczynienie w żądanej kwocie 100.000 zł.

W myśl art. 359 § 1 k.c. odsetki od sumy pieniężnej należą się tylko wtedy, gdy to wynika z czynności prawnej albo z ustawy, z orzeczenia sądu lub decyzji innego właściwego organu. W niniejszej sprawie źródłem roszczenia o odsetki jest przepis art. 481 § 1 k.c., zgodnie z którym dłużnik, który nie spełnia świadczenia w odpowiednim terminie dopuszcza się opóźnienia i wierzyciel może żądać odsetek za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego.

Stosownie do treści art. 455 k.c. roszczenie wierzyciela wobec dłużnika staje się wymagalne wraz z nadejściem terminu do spełnienia świadczenia. Jeżeli termin ten nie jest oznaczony, ani nie wynika z właściwości zobowiązania, świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania.

Należy podkreślić, że roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym staje się wymagalne dopiero po wezwaniu dłużnika do wykonania świadczenia (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 marca 1973 r. I CR 55/73, niepublikowane). Z charakteru świadczenia, którego wysokość ze swej istoty jest trudno wymierna i zależna od szeregu okoliczności związanych z następstwami zdarzenia szkodowego, wynika, że obowiązek jego niezwłocznego spełnienia powstaje po wezwaniu dłużnika i że od tego momentu należą się odsetki za opóźnienie.

Zgodnie z art. 109 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz.U.2013.392 j.t.) Fundusz jest obowiązany zaspokoić roszczenie, o którym mowa w art. 98 ust. 1 i 1a, w terminie 30 dni, licząc od dnia otrzymania akt szkody od zakładu ubezpieczeń lub syndyka upadłości.

W przypadku gdy wyjaśnienie okoliczności niezbędnych do ustalenia odpowiedzialności Funduszu albo wysokości świadczenia w terminie, o którym mowa w ust. 1, było niemożliwe, świadczenie powinno być spełnione w terminie 14 dni od dnia wyjaśnienia tych okoliczności, z tym że bezsporna część świadczenia powinna być spełniona przez Fundusz w terminie określonym w ust. 1 (art. 109 ust. 2 ustawy).

Stosownie do art. 108 ust 1 wskazanej ustawy uprawniony do odszkodowania zgłasza swoje roszczenia do Funduszu przez którykolwiek zakład ubezpieczeń wykonujący działalność ubezpieczeniową (...). Zakład ubezpieczeń nie może odmówić przyjęcia zgłoszenia szkody.

W niniejszej sprawie akta szkody zostały przekazane pozwanemu w dniu 28 maja 2010r.

O odsetkach za opóźnienie od zasądzonej na rzecz powódki tytułem zadośćuczynienia kwoty 100.000 zł orzeczono zgodnie z żądaniem pozwu. Żądanie zapłaty świadczenia z tego tytułu zostało zgłoszone ubezpieczycielowi w dniu 26 sierpnia 2014 roku. Mając na uwadze 30 dniowy termin na spełnienie świadczenia, Sąd zasądził odsetki ustawowe od wskazanej kwoty od dnia 27 września 2014r., zaś od 1 stycznia 2016r. (wobec zmiany brzmienia art. 481 k.p.c.) odsetki ustawowe za opóźnienie, do dnia zapłaty.

Odnosząc się do prezentowanego przez stronę pozwaną stanowiska, iż odsetki od zasądzonej tytułem zadośćuczynienia kwoty powinny być liczone od dnia ogłoszenia wyroku przywołać należy pogląd wyrażony w uzasadnieniu wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 11 czerwca 2015, I ACa 9/15, zgodnie z którym zasądzenie odsetek od daty wyrokowania może mieć miejsce w sytuacji, gdy zobowiązany nie uchyli się co do zasady od obowiązku zapłaty zadośćuczynienia, a opóźnienie w zapłacie wynika z podejmowanych przez niego usprawiedliwionych

czynności zmierzających do ustalenia zasadności żądania i wysokości zadośćuczynienia. Natomiast gdy zobowiązany kwestionuje co do zasady słuszność żądania zadośćuczynienia, zwłaszcza w sytuacji gdy przepisy prawa i orzecznictwo za słusznością takiego żądania przemawiają to brak jest podstaw, aby przyjmować inny termin spełnienia tego świadczenia niż wynikający z art. 455 k.c. z wszelkimi wynikającymi z tego konsekwencjami (LEX nr 1754011).

Postanowieniem z dnia 27 kwietnia 2015r. powódka została zwolniona od kosztów sądowych w całości.

O kosztach procesu Sąd orzekł zgodnie z wyrażoną w art. 98 k.p.c. zasadą odpowiedzialności za wynik procesu.

Powódka poniosła koszty procesu w łącznej kwocie 3.634 zł. Złożyły się na nie koszty zastępstwa procesowego w wysokości 3.600 zł (ustalone w oparciu o § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. 2013.461 j.t.) oraz opłata od pełnomocnictw w wysokości 34 zł.

W toku procesu, w związku ze zwolnieniem powódki od kosztów sądowych, powstały nieuiszczone koszty sądowe w postaci opłaty od pozwu w wysokości 5.000 zł. Obowiązkiem ich poniesienia, stosownie do dyspozycji art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U.2014.1025 j.t.) należało obciążyć pozwanego w całości.

Na podstawie art. 80 w zw. z art. 84 ust. 2 wskazanej ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych należało orzec o zwrocie na rzecz strony pozwanej kwoty 70,01 zł stanowiącej różnicę między kosztami pobranymi, na poczet zaliczki z tytułu wynagrodzenia biegłego sądowego (800 zł.), a kosztami należnymi z tego tytułu (729,99 zł).

Z: Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi pozwanego.